

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, філософії та суспільних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЕВ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІЛОСОФІЯ НАУКИ»

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти (доктор філософії)

галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право <i>(шифр і назва галузі знань)</i>
спеціальність: (спеціалізація):	D8 Право <i>(код і назва спеціальності (або спеціалізації))</i>
освітня програма	«Право» <i>(назва освітньої програми)</i>
форма навчання	денна <i>(денна / заочна)</i>

КИЇВ-2025

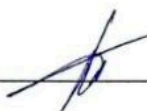
РОЗРОБНИК силябусу: професор кафедри психології, філософії та суспільних наук навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філософських наук, професор

(підпис)

Ігор КУДРЯ

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних наук
Протокол № 1 від 29.08.2025

Завідувач кафедри

Олена ВЛАСЕНКО

Гарант освітньо-професійної програми «Право», доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри державно-правових і гуманітарних наук

(підпис)

Катерина БОРТНЯК

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Назва навчальної дисципліни, код в ОПШ	ФІЛОСОФІЯ НАУКИ ОК 1. в ОНП
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова дисципліна циклу обов'язкових компонент ОНП Доктор філософії з права
Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	Рік навчання 1-й. Семестр 1-й
Обсяг навчальної дисципліни	3 кредити, 90 год., у т.ч.: лекцій – 12 год., семінарів – 12 год., самостійної роботи – 66 год.
Вид підсумкового (семестрового) контролю	Екзамен
Інформація про консультації	1 год./тиждень за графіком консультацій
Мова викладання	Українська
Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Кудря Ігор Георгійович, доктор філософських наук, професор кафедри психології, філософії та суспільних наук
Контактна інформація викладача	kudria.igor@tnu.edu.ua
Посилання на силабус на веб-сайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Наука як складне системне явище, що потребує філософського осмислення. Філософія науки як галузь межі філософії та конкретного наукового знання. Характерні риси науковості: системність, відтворюваність, детермінованість, доступність для узагальнень та передбачень, проблемність, верифікованість, критичність, орієнтація на практику.
Мета вивчення дисципліни	Ознайомлення аспірантів з основними напрямками формування та розвитку філософії науки як галузі філософського знання, її становлення в рамках світової та вітчизняної філософської думки, тенденціями сучасних наукових парадигм; з основними поняттями, методами та ідеями сучасної філософії науки, вивченням історичної трансформації поняття науки і її основних напрямків, галузей.

Пререквізити	
Постреквізити	Методологія наукових досліджень
Формат проведення дисципліни	Лекції, семінари, бесіди і дискусії на семінарах, індивідуальні дослідження, заняття-конференції, перегляд і аналіз відеоматеріалів. Дистанційна форма: платформа Google Meet. Також комунікація через Viber, Telegram .

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі третього рівня освіти при вивченні навчальної дисципліни.

ІК Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі права професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 3. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

4. Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми.

ПРН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення новацій.

ПРН 3. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.

ПРН 4. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів.

ПРН 5. Планувати і виконувати теоретичні дослідження з філософії та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

ПРН 6. Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.

ПРН 7 Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовчій діяльності.

ПРН 8 Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проектами, які дають можливість створювати законопроектну та правозастосовчу практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціально-управлінських, соціальноекономічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав

інтелектуальної власності щодо наукових результатів.

ПРН 9 Організувати і здійснювати освітній процес у сфері права на різних рівнях вищої освіти, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

4. Тематика та зміст навчальної дисципліни.

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин
Розділ 1. Наука як спосіб пізнання світу.			
Тема 1.1. Філософія науки, її предмет та проблематика.	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	1
	Семинар	Презентація доповідей	2
Тема 1.2. Методи наукового пізнання..	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	1
	Семинар	Презентація доповідей	2
Розділ 2. Основні типи наукової раціональності			
Тема 2.1. Наука як тип раціональності.	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	1
	Семинар	Презентація доповідей	1
Тема 2.2. Історична зміна типів наукової раціональності.	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	1
	Семинар	Презентація доповідей	1
Тема 2.3. Класична наукова парадигма.	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
	Семинар	Презентація доповідей	2
Тема 2.4. Філософська рефлексія сучасного етапу розвитку науки.	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
	Семинар	Презентація доповідей	2
Розділ 3. Особливості методології соціально-гуманітарного пізнання.			
Тема 3.1. Соціально-гуманітарне знання та його специфіка.	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
	Семинар	Презентація доповідей	1
Тема 3.2. Особливості методології соціально-гуманітарного пізнання.	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
	Семинар	Презентація доповідей	1
Всього годин			12/12 24

Теми творчих робіт за розділами

Розділ 1

1. Наука як складне системне явище.
2. Характерні риси науковості.
3. Проблеми походження науки та її періодизації.
4. Точка біфуркації.
5. Основні періоди в історії становлення та розвитку науки.
6. Об'єкт та предмет філософії науки.
7. Два рівні наукового пізнання: емпіричний та теоретичний.
8. Єдність та різниця емпіричного та теоретичного рівнів наукового пізнання.
9. Основні методи наукового пізнання.
10. Роль приладів в сучасному науковому пізнанні.
11. Моделювання як специфічний метод наукового пізнання.
12. Проблема прототипу та моделі.
13. Формалізація як метод наукового пізнання.
14. Загальна структура формалізації.
15. Стандарти процедури формального дослідження.
16. Роль логіки та математики в розробці методів формалізації.
17. Відносність «кордонів формалізації».
18. Проблема виміру як методу.
19. Пояснення і передбачення.
20. Відносний пріоритет досвіду.
21. Гіпотетико-дедуктивна схема розвитку наукового знання.
22. Критерії вибору теорії.

Розділ 2

1. Наука і духовна культура.
2. Функції науки в житті суспільства.
3. Підстави науки як система регулятивів.
4. Логіко-епістемологічні нормативи науки.
5. Соціокультурні норми науки.
6. Головні критерії науковості.
7. Критерії науковості як результат історичного розвитку науки та культури.
8. Наукова картина світу як форма систематизації та узагальнення.
9. Різновиди наукової картини світу за рівнем узагальнення.
10. Раціональність як здатність упорядковувати сприйняття світу.
11. Наука як особливий тип раціональності.
12. Типи наукової раціональності: класичний, некласичний, посткласичний.
13. Традиціоналістський та технократичний типи розвитку цивілізації та їх базисні цінності.
14. Генезис та становлення теоретичного знання в античній культурі.
15. Формування передумов наукового мислення в середньовічних університетах.
16. Становлення дослідної науки в культурі пізнього Середньовіччя та Відродження.
17. Наукова революція XVI-XVII століть: формування основ математичного природознавства.
18. Раціоналізм та емпіризм як основні філософсько-методологічні програми в науці Нового часу.
19. Класична наука XVIII-XIX століть.
20. Роль Просвітництва в розвитку науки.
21. Позитивістська традиція в філософії науки: класичний позитивізм і емпіріокритицизм.
22. Проблемне поле та принципи положення логічного позитивізму та постпозитивізму.

23. Критичний раціоналізм Карла Поппера.
24. Наукові, методологічні та філософські витoki постпозитивізму.
25. Основні принципи і проблематика постпозитивізму. Мислителі постпозитивного напрямку: Томас Кун, Імре Лакатос, Джеральд Холтон, Пол Фейєрабенд.
26. Проблема включення нових теоретичних уявлень в культуру.
27. Головні характеристики сучасного етапу розвитку науки.
28. Наукові революції як «точки біфуркації» в розвитку знання.
29. Типи наукових революцій: глобальна, комплексна, науково-технічна.
30. Три глобальні наукові революції.
31. Нелінійність росту наукового знання.
32. Наука в контексті сучасної цивілізації.
33. Сцієнтизм та антисцієнтизм.
34. Наука та паранаука.
35. Комп'ютеризація науки, її проблеми та наслідки.
36. Етичні проблеми сучасної науки.
37. Криза ідеалу ціннісно-нейтрального наукового дослідження.

Розділ 3

1. Соціально-гуманітарне знання та його специфіка.
2. Особливості соціально-гуманітарного знання.
3. Типові характеристики соціально-гуманітарного пізнання.
4. Специфіка об'єкту соціально-гуманітарного пізнання.
5. Неможливість сприйняття об'єкту соціально-гуманітарного пізнання безвідносно до суб'єкту пізнання.
6. Проблема генези соціально-гуманітарного знання та його дисциплінарна структура.
7. Роль філософії в формуванні і розвитку соціально-гуманітарного знання.
8. Природа цінностей та їх роль в соціально-гуманітарному пізнанні.
9. Специфіка суб'єктно-об'єктних відносин і особливості методології соціально-гуманітарного пізнання.
10. Поняття факту в соціально-гуманітарному знанні.
11. Роль мови в розвитку соціального та гуманітарного знання.
12. Традиції, зразки, попереднє розуміння в контексті смислопокладання.
13. Проблема об'єктивності пізнання в соціальних і гуманітарних науках.
14. Співвідношення віри та наукового знання.
15. Поняття особистості в соціальних і гуманітарних науках.
16. Культурологічні проблеми сучасної науки.
17. Адекватність.
18. Соціальні проблеми сучасного суспільства.
19. Варіанти виходу із соціальної кризи суспільства.
20. Творчість і наука.

Орієнтований перелік питань для підсумкового контролю.

1. Наука як складне системне явище.
2. Характерні риси науковості.
3. Проблеми походження науки та її періодизації.
4. Плюралізм щодо «точки біфуркації».
5. Об'єкт та предмет філософії науки.
6. Два рівні наукового пізнання.
7. Співвідношення емпіричного та теоретичного рівнів наукового пізнання.
8. Основні методи наукового пізнання: спостереження та експеримент, їх структурні компоненти.
9. Роль приладів в сучасному науковому пізнанні.
10. Моделювання і формалізація як специфічні методи наукового пізнання.
11. Проблема виміру як методу. Наукові поняття.
12. Процедури обґрунтування теоретичних знань.. Критерії вибору теорії.
13. Наука і духовна культура.
14. Функції науки в житті суспільства.
15. Логіко-епістемологічні та соціокультурні нормативи науки.
16. Головні критерії науковості.
17. Наукова картина світу як форма систематизації та узагальнення наукових знань.
18. Наука як особливий тип раціональності. Типи наукової раціональності.
19. Генезис та становлення теоретичного знання в античній культурі.
20. Формування передумов наукового мислення в середньовічних університетах.
21. Становлення дослідної науки в культурі пізнього Середньовіччя та Відродження.
22. Наукова революція XVI-XVII століть: формування основ математичного природознавства.
23. Раціоналізм та емпіризм як основні філософсько-методологічні програми в науці Нового часу.
24. Класична наука XVIII-XIX століть.
25. Роль Просвітництва в розвитку науки.
26. Позитивістська традиція в філософії науки: класичний позитивізм і емпіріокритицизм, логічний позитивізм та постпозитивізм. Критичний раціоналізм Карла Поппера.
27. Наукові, методологічні та філософські витоки постпозитивізму. Основні принципи і проблематика постпозитивізму.
28. Мислителі постпозитивного напрямку: Томас Кун, Імре Лакатос, Джеральд Холтон, Пол Фейерабенд. Проблема включення нових теоретичних уявлень в культуру.
29. Головні характеристики сучасного етапу розвитку науки.
30. Наукові революції та їх типи. Нелінійність росту наукового знання.
31. Наука в контексті сучасної цивілізації.
32. Сцієнтизм та антисцієнтизм. Наука та паранаука.
33. Комп'ютеризація науки, її проблеми та наслідки.
34. Криза ідеалу ціннісно-нейтрального наукового дослідження.
35. Особливості методології соціально-гуманітарного пізнання.
36. Поняття факту в соціально-гуманітарному знанні.
37. Роль мови, традиції в розвитку соціального та гуманітарного знання.
38. Проблема об'єктивності пізнання в соціальних і гуманітарних науках.
39. Співвідношення віри та наукового знання.
40. Поняття особистості в соціальних і гуманітарних науках.
41. Проблема виміру як методу.
42. Наукові поняття: класифікаційні (якісні), порівняльні, кількісні.
43. Гіпотетико-дедуктивна схема розвитку наукового пізнання.
44. Співвідношення якісних та кількісних понять.

45. Пояснення і передбачення.
46. Процедури обґрунтування теоретичних знань.
47. Зміст процедури співставлення теорії та досвіду.
48. Відносний пріоритет досвіду.
49. Критерії вибору теорії: принципова перевіреність, максимальна узагальненість, передбачувальна сила, принципова простота, системність.
50. Підстави науки як система регулятивів.
51. Функції науки в житті суспільства.
52. Раціональність як здатність упорядковувати сприйняття світу.
53. Типи наукової раціональності: класичний, некласичний, посткласичний.
54. Типові характеристики соціально-гуманітарного знання.
55. Традиції, зразки, попереднє розуміння в контексті смислопокладання.
56. Природа цінностей та їх роль в соціально-гуманітарному пізнанні.
57. Поняття факту в соціально-гуманітарному знанні.
58. Проблема прототипу та моделі.
59. Відносність «кордонів формалізації».
60. Застосування кількісних понять.
61. Моделювання як специфічний метод наукового пізнання.
62. Роль логіки та математики в розробці методів формалізації.
63. Загальна структура формалізації: символізація, перетворення, інтерпретація.
64. Характерні риси науковості.
65. Системність.
66. Відтворюваність.
67. Детермінованість.
68. Доступність для узагальнень та передбачень.
69. Проблемність.
70. Верифікованість.
71. Критичність.
72. Орієнтація та практика.
73. Роль приладів в сучасному науковому пізнанні.
74. Достоїнства формалізації.
75. Стандарти процедури формального дослідження.
76. Несуперечливість.
77. Коректність.
78. Адекватність.
79. Різновиди наукової картини світу.
80. Соціокультурні норми науки: прагматична, прогностична, експертна.
81. Технократичний тип розвитку цивілізації.
82. Традиціоналістський тип розвитку цивілізації.
83. Класичний позитивізм.
84. Комп'ютеризація науки, її проблеми та наслідки.
85. Етичні проблеми сучасної науки.
86. Культурологічні проблеми сучасної науки.
87. соціологічні проблеми сучасної науки.
88. Соціальні проблеми сучасного суспільства.
89. Варіанти виходу із соціальної кризи суспільства.
90. Творчість і наука.

4. Технічне та програмне забезпечення (обладнання)

У звичайному режимі навчання вивчення навчальної дисципліни має бути можливість приєднання кожного здобувача до навчального середовища Google Classroom, де розміщуються навчальні матеріали, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень.

У режимі дистанційного навчання має бути можливість приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Meet (для занять у режимі відеоконференцій). Аспірант повинен самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету та про наявність необхідного обладнання (ноутбук, персональний комп'ютер, або мобільний пристрій з підключенням до Інтернет) для:

- комунікації та опитувань,
 - виконання домашніх завдань,
 - виконання завдань самостійної роботи,
 - проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.
- Програмне забезпечення – стандартне для освітньої сфери.

5. Політика курсу

Якщо аспірант пропустив заняття з поважної причини, йому треба мати мінімальну кількість балів для допуску до екзамену – 30 балів. Отримати їх можна, підготувавши три доповіді за темами семінарських занять, два індивідуальних завдання та інші види робіт за власним вибором.

Методи контролю виконаних завдань: співбесіда та захист індивідуального науково-дослідного завдання.

Відпрацювання пропущених семінарів передбачає письмову підготовку за планом семінарського заняття та співбесіду з викладачем.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекція – інформативно-доказовий виклад великого за обсягом, складного за логічною побудовою навчального матеріалу.

Метод лекції передбачає ознайомлення аспірантів з її планом, що допомагає стежити за послідовністю викладу матеріалу. Важливо навчити аспірантів конспектувати зміст лекції, виділяючи в ній головне. Це розвиває пам'ять, сприйняття, волю, вміння слухати, увагу, культуру мови.

При проведенні лекційних занять *методи готових знань* (коли аспіранти пасивно сприймають подану викладачем інформацію, запам'ятовують, а в разі необхідності відтворюють її) поєднуються з *дослідницьким методом* (який передбачає активну самостійну роботу аспірантів при засвоєнні знань: аналіз явищ, формулювання проблеми, висунення і перевірка гіпотез, самостійне формулювання висновків).

На початковому етапі вивчення нової інформації на лекціях переважає *пояснювально-ілюстративний* (інформаційно-рецептивний) метод, при якому викладач організує сприймання та усвідомлення аспірантами інформації, і ті, хто навчається, здійснюють сприймання, осмислення і запам'ятовування її.

На певному етапі, коли викладач відчуває готовність аспірантів до інших методів навчально-пізнавальної діяльності, використовуються більш прогресивні методи:

– *репродуктивний*: викладач дає завдання, у процесі виконання якого аспіранти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;

– *проблемного виконання*: викладач формулює проблему і вирішує її, аспіранти стежать за ходом творчого пошуку (аспірантам подається своєрідний еталон творчого мислення);

– *частково-пошуковий* (евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють аспіранти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності

аспірантів);

– *дослідницький*: викладач ставить перед аспірантами проблему, і вони вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації.

У викладанні лекційного матеріалу переважає *пояснювальний метод*, при якому викладач не тільки повідомляє певні факти, але й пояснює їх, домагаючись осмислення, засвоєння аспірантами.

При наявності наочного матеріалу за темою лекції (відеофільми, презентації тощо) використовується *інструктивно-практичний метод* викладання, при якому викладач інструктує тих, хто навчається, не тільки словесними, але й наочними або практичними засобами.

На відміну від лекційних занять, виконання індивідуального завдання потребує від аспіранта дещо інших навичок, тому для нього використовується *спонукальний метод навчання*, коли викладач разом із аспірантами формулюють проблемні питання і завдання, організовуючи самостійну діяльність тих, хто навчається. Аспіранти при цьому, у свою чергу, самостійно здобувають і засвоюють нові знання в без допомоги викладача.

6. Система оцінювання та вимоги

Система вимог щодо дотримання принципів академічної доброчесності, етики, дедлайну, відвідування занять, відпрацювань пропущених занять:

- Вивчення дисципліни передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із викладачем дисципліни.

- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.

- Здобувачі третього рівня освіти мають право скласти екзамен (залік) автоматично, у випадку, якщо впродовж семестру такі здобувачі набрали 90-100 балів. Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Оцінювання виконання індивідуальних завдань

Індивідуальна робота (доповідь, творча робота) має бути виконана аспірантом особисто на основі вивчення наукової літератури за планом. Текст індивідуальної роботи має бути забезпечений посиланнями на матеріали наукових публікацій чи документи зі вказанням сторінок. Дотримання всіх вимог дозволяє оцінити роботу до

32 балів. Невиконання умов підготовки роботи, відсутність посилань, але наявність певної самостійної роботи дає орієнтовно до 10 балів. Відсутність власної роботи, переписування чужих текстів – 0 балів.

Критерії оцінювання екзамену

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Таблиця 1

Види навчальної діяльності	Кількість занять / робіт	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	8	32
Поточний контроль (тести, короткі письмові завдання, аналіз кейсів, участь у дискусіях)	протягом курсу	10
Презентація / доповідь за темою дослідження	1	18
Екзамени (Індивідуальне наукове завдання (аналітична робота, есе, дослідницький проєкт))	1	40
Разом		100

Оцінювання роботи на семінарських заняттях (табл.2)

Таблиця 2

Семінарські заняття	1	2	3	4	5	6	7	8
Максимальні бали	4	4	4	4	4	4	4	4
Мінімальні бали	2	2	2	2	2	2	2	2

Критерії оцінювання роботи на семінарі (Табл.3)

Таблиця 3

Критерій	Бали
Активна участь у дискусії, аргументовані відповіді	1
Аналіз наукових джерел та нормативно-правових актів	1
Виконання практичного або аналітичного завдання	1
Обґрунтованість висновків, науковий рівень відповіді	1
Разом за одне заняття	4

«Відмінно», якщо здобувач твердо засвоїв програмний матеріал, продемонстрував глибоке та всебічне знання філософсько-наукових джерел, вміння послідовно, логічно та аргументовано викладати матеріал, розуміти філософські поняття, категорії; аналізувати події і явища, вміє робити порівняльну характеристику різних думок, філософських, культурологічних концепцій; відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему, робити правильні й достатньо аргументовані висновки й узагальнення, правильно відповідає на додаткові запитання;

«Добре», якщо здобувач засвоїв програмний матеріал, вивчив основні джерела, вміє послідовно та логічно викладати матеріал, робить в основному правильні та аргументовані висновки й узагальнення, але разом з тим допускає окремі неточності, що свідчать про недостатньо глибоке засвоєння матеріалу;

«Задовільно», якщо в засвоєнні здобувачем програмного матеріалу виявленні суттєві прогалини, у відповідях на питання допущені помилки, неправильні формулювання, які ґрунтуються на недостатньому знанні культурологічних явищ, матеріал викладено недостатньо послідовно, логічно та аргументовано, відповіді на додаткові запитання невпевнені й неточні;

«Незадовільно», якщо здобувач не знає значної частини програмного матеріалу, основного змісту джерел, відповідає на питання не послідовно, нелогічно, без належної аргументації, припускається суттєвих помилок у висновках, при викладі явищ, фактів і подій, не дає відповідей на додаткові запитання.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29		F	необхідне повторне вивчення курсу

7. Рекомендовані джерела інформації

1. Основні

- Бичко А. К., Бичко І. В., Табачковський В. Г. Історія філософії. Київ : Либідь, 2001. 408 с.
- Бойко О. П. Виміри духовності у сучасному світі. Філософія. Культура. Життя. Київ, 2010.
- Вернадський В. І. Вибрані праці / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України ; редкол. : А. Г. Загородній, О. С. Онищенко, В. А. Смолій [та ін.]. Київ, 2011. 584 с.

5. Гатальська С. М. Філософія культури : підручник. Київ : Либідь, 2005.
6. Добронравов І. С. Філософія науки. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 255 с.
7. Менегетті А. Молодь та антична етика. Київ : НФ «Антоніо Менегетті», 2021. 181 с.
8. Надольний І. Ф. Філософія. Київ : Вікар, 2006. 455 с.

Додаткові

9. Kudrya I. G., Antipova O. P. et al. Modernization of the Paradigm of the Social State on the Example of the Countries of Eastern Europe During 2010–2019. *European Journal of Sustainable Development*. 2021. Vol. 10, № 1. P. 612–623. DOI: 10.14207/ejsd.2021.v10n1p612. (Scopus).
10. Кудря І. Г. Культура доби бароко: структурно-функціональний аналіз. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. праць молодих учених Дрогобицького держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка. 2020. Вип. 27, т. 6. С. 8–12.
11. Кудря І. Г. Історія і зміст ідей індійської філософської традиції. Пріоритетні напрями наукових досліджень : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 7–8 лют. 2020 р.). Київ, 2020. С. 10–13.
12. Кудря І. Г. Філософія медицини Стародавнього Китаю. *Scholarly disputes in philosophy, sociology, political science, and history amidst globalization and digitalization : proceedings of the International scientific conference (Venice, December 28–29, 2021)*. Venice, 2021. P. 112–116.
13. Навчальний посібник з курсу «Філософія освіти» для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи» / Т. Н. Кучера, Л. І. Насонова, В. В. Дейнека. Харків : ХНМУ, 2015. 63 с.
14. Огородник І. В., Огородник В. В. Історія філософської думки в Україні. Київ : Вища школа ; Знання, 1999. 543 с.